

Kommunledningsförvaltning

Försvarsdepartementet Fö2025/00151  
fo.remissvar@regeringskansliet.se  
fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

## **Yttrande från Fagersta kommun gällande Betänkandet Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6)**

### **Bakgrund**

Fagersta kommun är en av de utpekade remissinstanserna för utredningen SOU 2025:6 Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret.

Utredningen har innefattat att analysera förutsättningarna för att säkerställa det civila försvarets personalbehov med totalförsvarspliktig personal och föreslå en långsiktigt hållbar personalförsörjning av det civila försvaret som är anpassad efter dagens samhälle och de behov som finns inom det civila försvaret samt föreslå nödvändiga författningsändringar för att förslagen ska kunna genomföras.

Remissvaren ska ha kommit in till Försvarsdepartementet senast den 13 maj 2025.

Remissvar skickas per e-post till fo.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fö2025/00151 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Beredskapssamordnaren har besvarat remissen i samråd med HR-avdelningen.

### **Sammanfattning av Fagersta kommuns ställningstaganden och bedömning**

Fagersta kommun har ingen avvikande åsikt på flertaget av utredningens förslag och bedömningar. Däremot håller vi inte med utredningens ställningstagande kopplat till begreppet krigsplacering och de registreringar som kommunen gör hos Plikt- och Prövningsverket. Fagersta kommun vill fortsatt kunna registrera all vår personal som ingår i kommunens krigsorganisation.

Vi saknar även vissa kommunperspektiv kopplat till förslagen på fortsatta utredningar kopplat till eventuella behov av civilplikt.

### **Begreppet krigsplacering**

Ordet krigsplacering används i en vidare betydelse än den som avses i lagstiftningen. Det har blivit en term som till del används av många bemanningsansvariga, däribland Fagersta kommun, för att visa att personalen är en del av en krigsorganisation, krigsplacering – placering inom krigsorganisationen.

I kommunens fall så har termen ingen rättslig betydelse men den är likväl viktig att använda eftersom det skapar en förståelse hos våra anställda att de är viktiga och har en viktig roll inom kommunens krigsorganisation.

Om termen används för brett eller på ett inkorrekt sätt kopplat till den rättsliga verkan en registrering innebär inom kommuner och regioner eller liknande så bör det hanteras via utbildning och instruktioner riktade till myndigheterna där man går igenom de rättsliga förutsättningarna och vad en krigsplacering utifrån placering i krigsorganisation egentligen innebär istället för att ta bort ett viktigt verktyg för de bemanningsansvariga gällande synliggörandet av personalens kritiska betydelse för våra krigsorganisationer.

### **Registreringen hos Plikt och Prövningsverket**

Det är viktigt för kommunen att fortsatt kunna disponibilitetskontrollera och registrera all den personal som ingår i kommunens krigsorganisation hos Plikt- och prövningsverket.

Registreringen av personalen som en planeringsåtgärd är viktigt trots avsaknaden av rättslig verkan. Registreringen, och det efterföljande informationsbrevet, gör att individen vet sin plats inom totalförsvaret, i vår krigsorganisation, och att det underlättar för andra att identifiera att den här individen är ”upptagen”.

Fagersta kommun förordar därmed Alternativ 2 av alternativet till utredningens förordade huvudregel.

Att hålla personallistorna som är registrerade hos Plikt- och prövningsverket uppdaterade genom att regelbundet skicka in personallistor är inte en betungande uppgift för kommunen och i de väldigt få fall där en annan organisation önskar ”överta” en registrering så har det hittills inte varit några problem att hantera i samråd.

### **Fagersta kommuns ställningstagande och kommentarer på utredningen Ställningstagande och kommentarer på utredningens olika delar**

Fagersta kommuns ställningstaganden där kommunen önskar kommentera utredningens ställningstaganden.

#### **Kapitel 17.2.1 Civilplikt behövs för att tillgodose vissa behov av personalförstärkning**

Fagersta kommun saknar kommunalteknisk försörjning som ett område där civilplikt bör utredas, särskilt kopplat till VA-området men även kopplat till hanteringen av reservkraft, avfall och drivmedel.

### **Kapitel 17.2.5 Frivilliga försvarsorganisationer bör få en större roll för personalförsörjningen**

Det finns områden i Sverige där det inte finns en stark frivillighet och där det inte finns särskilt starka frivilliga försvarsorganisationer. Hur säkerställer man att de frivilliga försvarsorganisationerna har verksamhet och att det finns tillgängliga frivilliga över hela landet? Hur gör man om de frivilliga inte finns?

### **Kapitel 17.3 Processen framåt för en utökad civilplikt**

Fagersta kommun saknar kommunal teknisk försörjning i detta.

### **Kapitel 18.5 Energiförsörjning**

Fagersta kommun saknar hanteringen inom kommunal teknisk försörjning kopplat till reservkraft, hanteringen av drivmedel, fjärrvärme och fjärrkyla.

### **Kapitel 18.9 Livsmedelsförsörjning och dricksvatten**

Fagersta kommun saknar hanteringen av dricksvatten, det vore bra att i alla fall utreda personalbehovet inom dricksvattenförsörjningen, avlopp och avfall eftersom det är en sektor där det redan idag är svårt att rekrytera personal.

### **Kapitel 18.11 Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen**

Hur man ska hantera deltidsbrandmän kopplat till civilplikt eller med en placering inom räddningstjänsternas krigsorganisation är en viktig del att lösa. Många deltidsbrandmän har en annan huvudarbetsgivare än kommunen och hur säkerställer vi att de finns tillgängliga för räddningstjänsten under höjd beredskap? Hur är tanken att deltidsbrandmän ska hanteras kopplat till räddningstjänsternas krigsorganisationer? Ska deltidsbrandmän ingå i krigsorganisationerna på deltid eller ska de göra det på heltid och hur ska det i så fall gå till? Är det via civilplikt eller via separata personliga avtal? Det vore bra med ett stöd i detta så att det hanteras lika över hela landet.

### **Kapitel 18.16 Bygg och anläggning, handel och industri**

Här saknar vi de delar som ingår inom kommunal teknisk försörjning.

### **Kapitel 19.2 Behov av en tydligare terminologi?**

Fagersta kommun håller inte med om att ordet krigsplacering enbart ska användas för beslut om krigsplacering enligt totalförsvarsplikt lagen och för registreringar av detta beslut. Placerad i krigsorganisation är användbart men eftersom krigsplaceringen i enlighet med detta har använts under flera år så vore enklare att låta bli att ändra på detta nu.

Vilken exakt term som används krigsplacering med anledning av placering i krigsorganisation eller beredskapsregistrering är mindre viktigt. Dock vore det bra om den är skilda termer för ordinarie personal i krigsorganisationen och tillkommande personal utifrån enskilda avtal.

Däremot är det viktigt att betydelsen om att en krigsplacering utifrån placering i krigsorganisation och inte via värn- eller civilplikt inte har en rättslig verkan tydligt kommuniceras av organisationerna detta berör.

### **Kapitel 19.3 Beredskapsregistrering i det civila försvaret; 19.3.1 Endast de som inte tillhör den ordinarie personalen bör beredskapsregistreras**

Fagersta kommun håller inte med utredningen i detta. Det är av stor vikt att kommunen fortsatt kan registrera den personal som ingår i krigsorganisationen, inte minst av symbolvärdet kopplat till de anställda att visa att kommunen har bedömt att de är viktiga och att de behövs i krigsorganisationen.

Tanken att registrera personal med avtal som inte ingår i den ordinarie krigsorganisationen ska registreras är bra men det bör inte vara samma benämning på registreringen av dessa två olika typer av bemanning av krigsorganisationen.

#### **19.3.2 Alternativ till utredningens förordade huvudregel**

Fagersta kommun förordar Alternativ 2 av dessa två alternativ.

### **Kapitel 19.5.4 Kommuner och regioner**

Kommuner och regioner ska fortsatt kunna registrera personalen i sina krigsorganisationer hos Plikt- och prövningsverket. Det är även en bra idé att registrera personal som tillkommer genom avtal som en beredskapsregistrering. Men det bör inte vara samma benämning på placerad i krigsorganisation och registrering med anledning av avtal.

### **Kapitel Särskilda yttranden**

Fagersta kommun instämmer med de tre särskilda yttranden som förordar alternativ 2.

— — —